

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy I szkoły średniej

ZAKRES PODSTAWOWY

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy I szkoły średniej				
ZAKRES PODSTAWOWY				
Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich.				
- rozumie podstawy podziału literatury na epoki; - wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia; - z pomocą nauczyciela sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu,	- rozumie podział literatury na epoki; - wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia; - sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;	- rozumie podział literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie; - wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia; - sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w:	- rozumie podział literatury na epoki; - wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do literatury po 1898 roku; - rozpoznaje w utworach charakterystyczne cechy epoki; - sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w	- odczytuje teksty z podstawy programowej na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym; - rozumie podział literatury na epoki; - wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności; - rozpoznaje w utworach

renesansie, baroku, oświeceniu; • na ogół trafnie rozpoznaje elementy fantastyki, symbolizmu, realizmu; • rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm; • rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz niektóre środki znaczeniowe (np. oksymoron, leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. antytezę, paralelizm, wyliczenie), wersyfikacyjne (np. przerzutnię); i wersyfikacyjne (np. przerzutnię);	• rozpoznaje elementy fantastyki, symbolizmu, realizmu; • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, satyrę; • rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe (np. oksymoron, peryfrazę, hiperbolę), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. antytezę, paralelizm, wyliczenie), wersyfikacyjne (np. przerzutnię); próbuje określić ich funkcje w utworze literackim; • interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;	starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu; • rozpoznaje elementy konwencji i określa ich cechy w utworach (fantastyki, symbolizmu, realizmu); • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, satyrę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; • rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, wersyfikacyjne, w tym	szczegółności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów); • właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realizm, fantastyka, symbolizm) oraz ich funkcje; • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, sonet, satyrę, balladę, dramat romantyczny, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe; • bezbłędnie klasyfikuje utwory zgodnie z wyznacznikami literatury (dotyczy także kontekstów);	charakterystyczne cechy epoki; • właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realizm, fantastyka, symbolizm) oraz ich funkcje; • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, sonet, satyrę, balladę, dramat romantyczny, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe; • bezbłędnie klasyfikuje utwory zgodnie z wyznacznikami literatury (dotyczy także kontekstów);
---	--	--	--	--

• przy pomocy nauczyciela interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; • na ogół trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: komizm, humor; • zna i przy pomocy nauczyciela rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego; • na poziomie ogólnym rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych; • na poziomie ogólnym i przy pomocy nauczyciela rozpoznaje sposoby kreowania w utworze	• rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; • rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; • rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych; • rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata	przerzutnię; określa ich funkcje; • interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; • rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście; • rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; • rozpoznaje tematykę i problematykę	podstawowe cechy gatunkowe; • klasyfikuje utwory zgodnie z wyznacznikami literatury; • rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, wersyfikacyjne, w tym przerwę i określa ich funkcje; • samodzielnie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; • rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje	• trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie; wersyfikacyjne, w tym przerwę i określa ich funkcje; • samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; • trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; groteskę, określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;
--	---	---	--	---

literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy, np. <i>dance macabre, memento mori, theatrum mundi</i>; • z pomocą nauczyciela odwołuje się do wybranych tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego; • podejmuje próbę porównywania utworów literackich lub ich fragmentów; • przedstawia z pomocą nauczyciela propozycję odczytania	przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; dokonuje próby ich interpretacji i wartościowania; • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy: <i>dance macabre, memento mori, ars moriendi</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>; • potrafi posłużyć się wiedzą o tekstach poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego; • porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i	poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np. teocentryzmem, uniwersalizmem, antropocentryzmem, humanizmem, sarmatyzmem, racjonalizmem, klasycyzmem, sentymentalizmem) i poddaje ją refleksji; • rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje; • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (np. motyw Apokalipsy, <i>dance macabre, memento mori, ars</i>	w tekście i rozumie wartościujący charakter; • rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniami; określa jej artystyczny i wartościujący charakter; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; • poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów	• rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniami; określa jej artystyczny i wartościujący charakter; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; • poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej,
--	---	--	---	--

utworu na poziomie dosłownym; • z pomocą nauczyciela wykorzystuje w interpretacji utworów kontekst historycznoliteracki i biograficzny; • rozpoznaje obecne w utworach literackich wybrane wartości uniwersalne, np. dobro, piękno; i narodowe, np. tradycja.	nawiązania w porównywanych utworach; • przedstawia propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym; • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki biograficzny; • rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. dobro, piękno, altruizm, odpowiedzialność, tolerancja, i narodowe, np. tradycja, patriotyzm.	<i>moriendi, stabat mater</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Ballady</i> Juliusza Słowackiego; • porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne; • przedstawia propozycję interpretacji utworu,	oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko); poddaje ją refleksji; • trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje; • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy,	zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko); poddaje ją refleksji; • trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje; • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, <i>dance macabre</i>, <i>memento mori</i>, <i>ars moriendi</i>, <i>stabat</i>
---	--	--	--	---

		wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej; - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny; - rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. prawda, dobro, piękno, altruizm, tolerancja, odpowiedzialność, i narodowe, np. symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm, określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.	<i>dance macabre, memento mori, ars moriendi, stabat mater</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; - w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego; - konstruktywnie porównuje utwory	<i>mater</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; - w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego; - konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i
--	--	--	---	---

			literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne; • przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej; • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;	nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne; • przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej; • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne; • trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro,
--	--	--	--	---

			trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.	altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.
I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.				
- potrafi przetwarzać i układać pod względem ważności proste informacje z tekstów; - przy pomocy nauczyciela analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;	- przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów w stopniu umożliwiającym wykorzystanie podczas lekcji i w samodzielnej pracy; - odczytuje sens utworu, jego główną myśl,	- przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych; - analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia	- szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych; - poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl,	- szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych; - poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl,

• rozpoznaje niektóre teksty retoryczne (przemówienie) i popularnonaukowe; • potrafi scharakteryzować główne prądy filozoficzne epoki: stoicyzm, epikureizm, humanizm, racjonalizm; • zazwyczaj potrafi odczytać na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury; • z reguły odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.	sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie) i popularnonaukowych; • charakteryzuje główne prądy filozoficzne: stoicyzm, epikureizm, teocentryzm, antropocentryzm, humanizm, racjonalizm oraz określa ich wpływ na kulturę epoki; • odczytuje na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki; • odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.	wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych; rozpoznaje środki językowe zastosowane w tekstach; • charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki; • odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki; • odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.	sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych; rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; • wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki; • na poziomie dosłownym i przerośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki; • odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.	sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych; rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; • wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki; • na poziomie dosłownym i przerośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki; • odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu. • potrafi przyporządkować dzieło kultury do
---	--	---	--	---

				kultury wysokiej lub kultury popularnej; • zna źródła podziału kultury na kulturę wysoką i kulturę popularną;
II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.				
• przy pomocy nauczyciela wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz podczas tworzenia własnych wypowiedzi; • zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych; • rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu może zmieniać znaczenie wypowiedzi.	• wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; • zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; rozpoznaje ich funkcje w tekście; • potrafi wykorzystać zdania złożone podrzędnie do budowania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym; • rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu wpływa na znaczenie wypowiedzi.	• wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze; • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze; • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w	• samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku; • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi; • zna i potrafi rozróżnić zdania wielokrotnie złożone; • zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań

		• rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.	budowie własnych wypowiedzi; • rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.	wielokrotnie złożonych; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze; • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi; • rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu
--	--	--	--	--

				oraz trafnie określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi;
II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.				
- rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; - na poziomie ogólnym potrafi określić podstawowe znaczenie zapożyczeń w tekście; - zna wybrane biblizmy, mitologizmy, sentencje i aforyzmy wywodzące się z mitologii, Biblii oraz polskiej tradycji ludowej; - rozpoznaje stylizację biblijną; - częściowo rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym.	- rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; potrafi odnaleźć w utworze stylizację biblijną; - określa rodzaje zapożyczeń w języku polskim; - zna i rozumie biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w literaturze; - rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna) oraz określa ich funkcje w tekście; - rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym.	- definiuje i rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji biblijnej, rozumie ich znaczenie w tekście; - poprawnie określa rodzaje zapożyczeń i próbuje określić sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; - zna, rozumie i wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; - poprawnie rozpoznaje i nazywa rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście; - rozpoznaje słownictwo o charakterze	- posługuje się pojęciami stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście; - dokładnie określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny; - zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; - rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz trafnie określa ich funkcje w tekście;	- definiuje i rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście; - rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania; - rozpoznaje rodzaje stylizacji (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, biblijna) i określa ich funkcje w tekście; - rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku; - dokładnie rozpoznaje zapożyczenia i

		wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.	rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.	sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny; - zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; - sprawnie rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego;
II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.				

• rozumie pojęcie znaku językowego; • wie, że język to system znaków; • zna pojęcie aktu komunikacji językowej; • potrafi wymienić wybrane funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje z pomocą nauczyciela niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks); • stosuje niektóre zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wybrane wypowiedzi językowe, stosując przejrzyste (jednoznaczne) kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; • na ogół stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi, np. paradoksy, homonimie; • stara się posługiwać różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; • stosuje zasady etyki wypowiedzi; • w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • zna i rozumie pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks,), dba o jasność i precyzję komunikatu; • posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;	• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu; • sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;	• świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady komunikacji wypowiedzi i kultury języka; • zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • sprawnie posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;
---	---	--	--	---

odpowiednio do sytuacji; • z pomocą nauczyciela dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).	stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji; • dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).	• odróżnia zamierzoną innowację językową od błędu językowego; • stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; • w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji; • charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).	• stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; • w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji; • wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).	• sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; • stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; • w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji; • wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).
II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja				
• stosuje podstawowe zasady ortografii	• wykorzystuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej;	• poprawnie stosuje zasady ortografii i	• poprawnie stosuje zasady ortografii i	• świadomie i funkcjonalnie stosuje

poznane w szkole podstawowej; wykorzystuje podstawowe zasady interpunkcji w zdaniach złożonych (oddzielanie przecinkiem zdań składowych).	tworzy wypowiedzi, stosując zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.	interpunkcji poznane w szkole podstawowej; wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.	interpunkcji poznane w szkole podstawowej; zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.	zasady ortografii i interpunkcji; zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.
III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.				
- przy pomocy nauczyciela formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej; - próbuje określać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; - na ogół rozumie i próbuje stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); - przy pomocy nauczyciela potrafi wskazać użyte w tekście środki retoryczne: powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa,	- formułuje tezy i argumenty w samodzielnie stworzonej wypowiedzi ustnej i pisemnej; - wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; - rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); - zna podstawowe środki retoryczne (powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, apel, wyliczenie, paralelizm, wykrzyknienie,	- formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; - wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; - rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); - wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy,	- formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; - wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; - rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); - wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy,	- formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; - wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; - rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); - wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy,

wyliczenie, wykrzyknienie; • potrafi wyróżnić argumenty w swojej wypowiedzi pisemnej; • przy pomocy nauczyciela próbuje zrozumieć, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych.	czasowniki w 1 osobie liczby pojedynczej i liczby mnogiej, inwersja); • rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne – pozamerytoryczne); • rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach.	przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; • rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam); • rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; • rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji i ocenia je pod względem etycznym.	przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; • rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam); • rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; • rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.	przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; • rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam); • rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; • rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie.				

• ma swoje racjonalne zdanie, ale nie zawsze potrafi je uzasadnić; • zazwyczaj umie zbudować wypowiedź z uwzględnieniem celu i adresata; • na ogół potrafi dostrzec przejawy agresji językowej; • przy pomocy nauczyciela formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje proste informacje; • z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, notatka syntetyzująca; • z pomocą nauczyciela odróżnia streszczenie od parafrazy; • z pomocą nauczyciela tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; • próbuje stosować retoryczne zasady kompozycyjne w	• zgadza się z cudzymi poglądami lub podejmuje próbę polemiki z nimi, uzasadniając własne zdanie; • budując wypowiedź, określa jej cel, adresata i funkcję, którą ma spełnić; • dostrzega przejawy agresji językowej; • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, komentarze, głos w dyskusji; • tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, notatka syntetyzująca; • odróżnia streszczenie od parafrazy; • tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; • stosuje retoryczne zasady kompozycyjne	• zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; • reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; • tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym,	• zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; • reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, komentarze, głos w dyskusji; • tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o	• tworzy teksty mówione i pisane odznaczające się oryginalnością i rozwija swoją twórczość (próby literackie, pisanie do gazetki szkolnej, warsztaty pisarstwa i inne); zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; • reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje,
---	---	--	--	---

tworzeniu własnego tekstu; - wygłasza mowę, popełniając błędy, które nie zakłócają komunikatywności; - z pomocą nauczyciela interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, próbuje przeprowadzić logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów; - zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i próbuje je stosować w tworzeniu własnego tekstu; - wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym.	w tworzeniu własnego tekstu; - wygłasza mowę z zastosowaniem środków pozajęzykowych; - interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów; - zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i stosuje je w tworzeniu własnego tekstu; - wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, stosuje kryteria poprawności językowej.	definicja, notatka syntetyzująca; - sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi; - poprawnie tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; - poprawnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; - wygłasza mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych (mimika, gesty, modulacja głosu); - samodzielnie interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;	charakterze argumentacyjnym, definicja, notatka syntetyzująca; - sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi; - tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; - stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; - wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację); - w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i	uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; - tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, notatka syntetyzująca; - sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi; - tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; - stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; - wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu,
--	---	--	--	--

		• poprawnie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.	symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów; • stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.	np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację); • w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów; • stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym,
--	--	---	--	---

				dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.
IV. Samokształcenie.				
• potrafi uczyć się samodzielnie; • próbuje porządkować informacje; w niewielkim stopniu potrafi syntetyzować poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia; • rzadko korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; • próbuje stosować odpowiednie cytaty w swoich wypowiedziach; • w niewielkim stopniu wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe) do	• pracuje samodzielnie; • przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); • porządkuje informacje w problemowe całości, np. wg epoki literackiej, autora, utworu, motywu; • korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi; • wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja);	• rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); • porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie, syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; • w celu poszerzenia swojej wiedzy korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;	• rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); • porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; • w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej;	• rozwija swoje zainteresowania językiem i literaturą na różnych zajęciach pozaszkolnych; • szerzy wśród rówieśników zainteresowanie językiem polskim, literaturą i kulturą; • rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); • porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich

przygotowania samodzielnych zadań; gromadzi informacje potrzebne do napisania sprawdzianu lub wykonania zadania domowego.	- wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe); - gromadzi i na ogół trafnie przetwarza informacje w celu wykorzystywania ich podczas lekcji, zajęć pozalekcyjnych oraz pracy w domu.	- sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; - dokonuje selekcji źródeł; - w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; - wzbogaca swoją wypowiedź trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty, modulacja głosu); - w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line; - przygotowując się do zajęć, wykorzystuje multimedialne źródła	- podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; - dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych; - w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; - wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu); - w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz	wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; - w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej; - podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; - dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych; - w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; - wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi
--	---	--	--	--

		informacji oraz dokonuje ich oceny; • gromadzi i przetwarza informacje; • w sposób funkcjonalny korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość; • dba o rozwój swoich zainteresowań oraz popularyzację osiągnięć, wykorzystując formę projektu.	słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line; • wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny; • gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych; • korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość; • wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu	pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu); • w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line; • wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny; • gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych; • korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności
--	--	--	--	--

			swoich zainteresowań i osiągnięć.	rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość; • wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć.
--	--	--	-----------------------------------	---